

nimmega. Temma üllem murre olli: wõra ussu piddajad taggasi pöördä eht hukkata. Selle pärrast ta asutas inkwiisitsioni=kohhut (järrelkula=kohhut), mis rahwa süddame ussu ülle piddi wahwama ja selle järrel kulama. Hirmsamat nuhtlust polle Jõsanda koggudusel olnud, kui se olli. Usso = kohhus peti sallaja ja suur wõlli olli temma käes. Kui kellegi inimesse peale arwati eht kaewati, et ta Roma ussust agga wähhä köikunud — se waene widi kohhe kohtu ette; agga seal ei olnud mitte palju küsümist ja kulamist, waid mitmesugguse pinaga käidi inimesse peale. Seks olli seal köiksuggu pinamisse riistu. Selle kohtu ees on luggemata palju surmani waewatud, agga ei kegi, ei kunningadki ei tohtinud küsüda: mispärrast tete sedda? Paawst on käskinud! se otfus fulgus küsüjate suud, se panni köik rahwast wärrisema ja kartma. Köige ennamieste Waldlaste „õnnistusseks“ sai se kurri nõu petud, ja neile tulli nüüd suur hädda. Sea Dionii liina kaupmees olli ammu piddand ärrapöggene ma ja olli wõral maal warjupaika leidnud, wimaks ka fenna surnud (1197). Agga temma ussu wennad piddid waenlaste wiha katsuma. Mis pagganate kunningad pärrast apostlite aega ristirahwale teggid, kui ristiusk hakkas mailma

pimmedusse sisse paistma, se olli eht weikene asfi selle hädda wastu, mis nüüd ristirahwa käest ristirahwa uskikude peale tulli.

Sawoia = ma wüerst wöttis pinaja = ammeti omma holeks. Saddade kaup pehseti neid werisiks ja wiisati siis kiwwidega surmiks; kirriku tornidest kuffutati neid mahha; raud = tangidega kiosti nende ihbud katki ja muud hirmsad teud tehti, mis meie ei suda ülespanna egga mõelda. —

Ja hirmsas häddas naad ommeti jäid kindlaks, egga sallanud usku. Üks nende hulgast tunnistas pinajatele võlde: ennemiini löppewad teil puud ärra meid põlletada, kui et meie hulgas need ärralöppeksid, kes walnis on, Jesusse Kristusse pärrast ennast lasta tüllesse heita; pääw päwalt kaswab meie selts ja Jummalasõnna jääb iggaweste.

Ja kust tulli neile se julgus? — Jummalasõnnast, mis iggaweste jääb. Se ellu sõnna ei olnud neil mitte üksi käes eht paunas, waid süddames ja meles. Subba näggime, et Pühha Kirja ramat sel ajal wägga kallis olli, nõnda et arwaste mõnnel jõndu olli, sedda osta. Pealegi olli waenlastel se kawwalus, et kus nisuguse ramatu leidsid, selle ärrapõlletasid, öiete kiltundes, et kus Jummalasõnna ei olle, seal ka